

OD ISTE AUTORKE

DNEVNIK ČUDA DUDE ALAPAČE

ČUDIMA NIKAD KRAJA

DANIELA BAKIĆ

■ Laguna ■

Copyright © 2018, Daniela Bakić
Copyright © ovog izdanja 2018, LAGUNA

Drage moje,

Niste stigle ni da se okrenete a već vam govore „vi“. Deca su vas prerasla. Sve više ličite na sopstvene majke. Muškarci oko vas se konačno ponašaju zrelo i odgovorno. Vodite uredan život, imate stabilne poslove, prijateljstva koja traju. Preživele ste toliko toga, i lepog i onog drugog. Negde ste između krize identiteta i krize srednjih godina. Govore vam kako su četrdesete nove dvadesete. I vi biste da zaustavite vreme, bar na tren. Niste sasvim sigurne da li je život koji vam se dešava čudesan ili samo čudan. Znao o čemu priča? Znam da znate.

Dobro mi došlo, i po drugi put.

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Sadržaj

UJEDNACITI
TEKST U
SADRZAJU I
NASLOVIMA???

Časna pionirska	
Mirno spavaj nano	
Pa zar u ovo doba?	
Bluz bluza plavih	
A zubi, jesu to sve vaši?	
Imaš nešto na vratu	
I zato te volim, lepa moja	
Jer sutra je osmi mart	
Ko je ugasio svetlo?	
Praznik na usta (ne) ulazi	
Po savetu lekara	
Pun mi je kufer	
I je l' čovek taj tvoj?	
Savršeno nesavršena	
Onako baš baš	

Ni pisma nit razglednice
 Da l' sam došla il' sam pošla
 U zdravlju da se nosim
 Skalamerija
 Krempite
 Kad bake odu
 Nemoj da me nerviraš
 Na časnu reč
 Hešteg mama
 Na časnu reč
 Pile... ponekad
 Mamin obojeni program
 Kašće se samo
 Sram i stid da me bude
 Tehnički (ni)smo pali
 Kad si kupim mali motorin
 Gospodin čovek
 Našli joj kandidata...
 Ka' sam bila mala
 Mama poslala.
 Velika bela pa još na ljubičice.
 Mama...u boji
 Mislim, sve osim srca
 Sudbina, sestro slatka
 Sreća se jede prstima.
 Majka je da se (ne) sluša.

Jesmo rod il' nismo?
 Džaba smo krečili
 Ako i to preživimo
 Moj deda golub.
 Pile moje, pile tvoje
 Šest koma dva
 Nedelja
 Ajd' za moju ljubav
 I šta kažu mitohondrije?
 Magarac i ti i ja
 Pa ti nemoj ići u školu
 Najbolje godine ali za šta?
 Sreća u opisu posla.
 Kardio, neuro, endo i ništa
 Džepno izdanje, meki povez
 Naučno utemeljena pita.
 Dragi Deda mraze
 Moj dragi
 Ja sad kao nešto znam
 Bukadar mnogo, odnosno puno
 O autorki

Časna pionirska

Sutra mi je rođendan. Punim... ma, punim mnogo godina. Onoliko koliko je moja majka imala kada sam ja upisivala fakultet. Dovoljno godina da mi kupaci ne stoje više kao prošlog leta. Više nisam tako mlada, svidelo se to meni ili ne. Više nisam u stanju da vratim liniju nakon nedelju dana dijete. Imam dovoljno godina da me grize savest svaki put kada pomislim na parče pice, dovoljno da ujutro, umesto kafe, pijem bljutave zelene bučkuriše, dovoljno da pogledam u svoj odraz u ogledalu i pomislim – vreme baš leti, ženo.

Jer, četrdesete su surove godine, ne prastaju ni boljima od mene. Sa četrdeset više ne možeš da stučeš kilo sladoleda mirne duše. Sa četrdeset biraš čokolade sa sedamdeset pet posto kakaoa. Čitaš deklaracije pod uslovom da su napisane krupnijim slovima. Izbegavaš aditive i konzervanse. Sa četrdeset, svake noći skidaš šminku pred spavanje. Nanosiš kreme. Nadaš se da pomažu.

Sa četrdeset, prednja kamera te izdaje. Filteri ne pomažu. Tvoja profilna slika na Fejsbuku stara je više od tri

godine. Metabolizam ti je usporen. Ti si usporena. Horda mlađih, lepših, zdravijih i pametnijih te pretiče. A ti još nisi spremna da predaš meč.

Na vitamine trošiš prosečnu platu. Znaš sve o selenu, cinku i nezasićenim mastima. Sa četrdeset si na „ti“ s internistom u domu zdravlja. Ideš po prve upute. Posećuješ specijaliste jer sve počinje pomalo da te boli. „Sve je to na nervnoj bazi“, govore dok te tapšu po ramenu. „Nije“, buniš se, „ne može biti.“ „A jeste li razmišljali da odete da popričate s nekim?“

Meni nije potrebno da *popričam s nekim*. Nije mi potrebna hemija. Meni treba samo ona čarobna stvarčica koja vraća vreme unazad. Ili ga barem zaustavlja. Jer, sve je to tako brzo, najednom, iznenada. Mislim, kada sam tačno prestala da nosim uske stvari? Kada je ona šljokičava senka koju sam papreno platila završila u nesesu moje kćerke? Kada je subota prestala da bude dan za izlaske? I kada su naprasno svi počeli da mi se obraćaju sa „Vi“? Ko im je rekao da to tako treba? Jer ja bih još malo da budem na „ti“ sa svetom.

Ono što sam mogla da uradim pre nekoliko godina, više mi ne polazi za rukom. Teško da mogu da popijem čašu vina, a da sutradan ne osvanem s glavoboljom kao da mi je glava prečnika metar i po. Svi me gledaju kao najgoru ludaču ako plešem na nekoj svadbi uz pesmu koja je bila hit pre dvadeset godina. Sve češće čujem kako su bore znak zrelosti, a ja ne želim da budem zrela. Ne želim da „okačim kopačke o klin“. Ne želim da idem unaokolo s torbom punom lekova i recepata. Ne želim da brojim kalorije i ugljene hidrate. Ne želim da se razumem u nalaze laboratorije, krvne slike, glikemijske indekse. Ne

zanima me šta je insulinska rezistencija. Ni metabolički sindrom. Ni adrenalni umor. Ne zanima me nizak nivo vitamina D. Ne, nikada nisam pila sveže ceđeni sok od korena kupusa. I ne nameravam. Barem još neko vreme.

Znam, nije lako. Promena boli. Čak i kada je nabolje. A nije. Boli to što više nisam sposobna kao nekada. Boli što me je vreme pregazilo. Boli me to što me boli i ono što me nikada nije bolelo. Boli me što se moje znanje o tehnici završava negde kod daljinskog upravljača. I dalje ne umem da prikopčam HDMI.

Moj telefon je pametniji od mene. A čak je i on star. Plašim se kartica. Volim keš. Zaboravljam PIN. Nedostaju mi čekovi. Klinci me šiju u *Slagalici*. Sećam se kada je počela da se emituje. Bolje da ne pričam... Dinosaurius sam koji pamti VHS trake. Snimala sam pesme s radija na kasete, razvlačila kabl od telefona po kući, letovala u Poreču... Bila sam Titov pionir, ehej! Čula sam za tu Ritu Oru, ali nisam baš sigurna kako izgleda. Sve češće, dok vozim, menjam stanice jer ne uspevam da nađem pesmu na radiju koja je „moja“. Sada se svira neki drugi rokenrol, bejbe.

Nosim naočare. I ne pomaže to što svi kažu da mi dobro stoje. Skraćujem kosu na neku srednju dužinu. Nisam više za preduge frizure. Nisam ni za kratke. Nisam ni za šta. Zakazala sam kod nutricioniste. Spremna sam da izbacim gluten, šećer, loše masti, sve, samo da zaustavim to vreme. Govorim kako je nekada sve bilo bolje. Nije. Ali mozak funkcionise tako da pamti samo ono što je lepo i dobro. Inače ne bismo opstali. Zaboravljam da odem po dete na trening. Zaboravljam da kupim mleko, platim članarinu... Sve teže se prisećam imena ljudi koje srećem.

Ne znam gde sam parkirala auto. Nervi odumiru. Impulsi putuju sporije. Trnem dok spavam. Pijem brutalne doze magnezijuma. Ne pomaže. Budim se rano. Idem na pijacu nedeljom pre osam. Stari sam model. Kvarim se, a rezerv-nih delova nema – više ih ne prave.

Ali četrdesete imaju i svojih prednosti. Svi lomovi, svi životni potresi, prekretnice – već su iza nas. Možda nisam postala predsednik udruženja astrofizičara ili otkrila lek protiv neke bolesti, ali nisam ni tako loša. U stvari, sasvim sam dobra u onome što radim i neko to sigurno ceni. Neko ne ume da uradi mnogo toga onako kako ja to radim i zato sam nekome i te kako potrebna.

Možda krenem u kuhinju i zastanem jer ne znam zašto i po šta sam došla. Možda usred rečenice zaboravim šta sam htela da kažem. Možda primećujem čukljeve na nogama (mogla bih se zakleti da juče nisu bili tu). Možda nekada ležim i pitam se – je li to baš to? Je li to sve? Da li je moguće da svemir nema neki bolji plan za mene? Da li je vreme da svojim željama kažem „zbogom“ i pristanem na dosadnu udobnost svakodnevice u narednih deset, dvadeset, pedeset godina? Da li je kasno? Rano? Za šta?

Rano je. Još se mi ne damo. Ima još vremena. Bar za još jednu Opatiju, jedan Poreč, jedan Solun, ko zna, uz malo sreće i neko krstarenje, možda. Kako znam? Pa lepo, znam. Jer ja sutra punim... Koliko godina? Trideset i... jedanaest. Toliko. Ne lažem, časna pionirska.

Mirno spavaj, nano

Buket gerbera u rukama, a u torbi dvesta grama kafe, sok od višanja i kutija keksa. Idem kod bake. Pritiskam taster za zvono na vratima. Opet ne čuje. Odrne onaj televizor na najjače, pa je ne bi Bog dragi dozvao. Spustim ono cveće kraj vrata, pa sednem na stepenice. Šta ću, nema mi druge nego da sačekam da se vesti završe.

I tako, u odsustvu vaj-faja i pametnijeg posla, saznadoh ko je bacio suzavac na demonstrante u Parizu, kako je uvoz goveda i dalje zabranjen, kako cena nafte drastično opada i kakvo će sutra biti vreme, sve. Kako predoše na sport, sve se utiša. Skočim pa brže-bolje zalegnem na ono zvono, dok nije počela *Slagalice*.

– Ko jeeeeee!?! – pita s druge strane vrata.

– Ja sam, bako, Duda.

– Koooo!?

– Dudaaaa! – čujem kako se primiče vratima, tiho i na prstima. Gleda kroz špijunku. Ćuti. Ne diše.

– Ko je? – ponovi.

– Lopov, eto ko je... Aman, bre, baba, otvaraj, ja sam.
 – A Dudaaaaa moja... – obradova se. – Ček' da nađem ključ, ne znam gde sam ga spustila, sad je tu bio.

Popravljam celofan na cveću. Znam da ne traži ključ. Nikada ta ne traži ključ. To je samo izgovor da se pogleda u ogledalo, popravi frizuru, stavi onaj đerdan od ćilibara i obuče nove papuče. Baba je stara frajla, ali drži do sebe.

– Dudoooo... – otvara vrata i širi ruke.

Propinje se na prste da me zagrli. Grli me tako da posrćem. To ja zovem srećno grljenje, to kad me jako, jako stisne, pa me još malo prodrmusa desno-levo, zatim me pusti načas, kao da želi da se uveri da sam to stvarno ja, pa me onda još jednom stegne, jer koliko ima da se nismo videle, celih nedelju dana? Kamo sreće da se svi tako grlimo... Ali tako samo bake umeju da grle. Kad me privuče sebi, pa mi se obesi o vrat, pa osetim i ehoton i omekšivač i pomadu i zapršku – sve odjednom – e onda znam da sam zagrljena po najvišim standardima grljenja.

– Cveće? Pa što si se trošila, dete... nemoj da bacaš pare, šta će babi cveće? Kupi detetu čokoladu – prekoreva me svaki put. – Ccc... I kafa... i keks... vidi ti nju... a jesam ti lepo rekla da mi ništa ne treba, ima baba svega.

– Znam da imaš, al' stavi u špajz, nije kvarljiva roba, nek ima.

– Ček' da ti dam patofne – kaže.

Inače, to „ček' da ti dam patofne“ je lep način da nekom kaže da mora da se izuje, jer u babinu se kuću obuven ne ulazi. Ta je izuvala sve – od predsednika kućnog saveta, preko poštara, pa do lekara hitne pomoći, kad su jednom došli po dedu. Jer zna se – mo'š biti bog otac, kod babe

obuven nećeš. I tako, nazuh patofne i baba me sprovede u rezidenciju. A tamo, sve tip-top.

– Kako ti je, baba, uvek sve ovako čisto?

– Čisto mi je, kad nema ko da mi prlja. Šta ja da isprljam? Jedan tanjirić, jednu šerpicu?

– Pa dobro, poslaću ti ja Bebu i Vladu, ima o jadu da se zabaviš. Kod nas je uvek lom.

– Neka, neka, setićeš se ti babe kad budeš u mojim godinama, pa svi odu a ti kô panj, sama. Nego, kako su deca? (Dugo mi je trebalo da se priviknem na to da je i Vlada za nju dete, al' kad imaš njene godine, svi ispod pedesete su za tebe na neki način deca).

– Dobro su, Vlada radi, Beba je na treningu...

– A što ideš u tim iscepanim pantalonama? – pita me.

– Pa to je moda, baba.

– I nije ti neka moda. Nekad smo krpili da nam duže traje, a vi, deco, danas cepate li cepate. I opet si se šišala... Onakvu kosu lepu odsekla... Eeeee...

Iscepane farmerke, kraća kosa i dijeta su tri stvari koje baba nikako da mi oprosti. Za nju sam uvek mršava i „ništa ne jedem“. To je tako i nema tu šta. Baba je baba i baba tera po svom. Postoje stvari koje joj nikada neće biti jasne, ma koliko se ja upinjala da joj objasnim. Muzika koju slušam... „Kako može neko slušati strane pesme pored tolikih naših dobrih pevača?!“ Ali, bilo kako bilo, baba je zakon. I nigde nije kao kod bake.

– Uzmi bombonu – nutka me, jer baba je, kao i sve babe ovoga sveta, neiscrpan izvor mentol bombona. – Imam lepu čorbicu, da ti podgrejem?

– Neka, bako, nisam gladna – govorim dok muljam onu bombonu po ustima.

– Ih, ti nikad nisi gladna! A štrudla? Da vidiš što imam štrudlu, ma ima da probaš parče, pa kud puklo!

– Pusti, mani me štrudle, sedi da pričamo... Kako si?

– Kako moram – kaže i gladi mušemu. – Ne žalim se. Staro čeljade, mora nešto i da zaboli. Dobro je dok mogu da ustanem, dok me niko ne dvori. Leđa zaboje pa prođu, kuk žigne pa prestane, ali samoća ubi, moja Dudo.

– Doći ću ja ponovo sutra – rekoh i osetih kako me krivica nagriza kao stara rđa.

– Ma ne kažem ja to tebi, nego eto, onako. Sama ležem, sama ustajem... Kad nemam s kim, pričam sama sa sobom. Pomisliće ko da sam poludela. A nisam. Još.

– Naravno da nisi... Lep ti je taj đerdan – pokušavam da promenim temu.

– Ostaviće to tebi baka kad umre – govori i prelazi prstima preko čilibara.

– Bako, znaš da ne volim kad pričaš o tome!

– I đerdan i onu dedinu kuću na selu. To je tvoje. Nemoj nikada da zaboraviš ko si i odakle si. I od kojih si... A sigurno nećeš jedno parče štrudle?

– Ne mogu, bako. Jela sam. A i morala bih da krenem... Bebi se završava košarka u osam.

– Pa ako moraš, moraš – uzdiše i ustaje da me isprati. Pridržava se usput za zidove. Kaže, zanosi se nešto ovih dana. „Pritisak, šta li je?“, govori dok se obuvam u predsoblju.

– Stani, zamalo da zaboravim... – odlazi do špajza i vraća se s kutijom keksa upakovanom u belu hartiju. Slutim napolitanke. One što sam joj prošli put donela. Mi to svaki put tako, uzimala – davala.

– Ponesi Bebi... i pozdravi kući... Uuuu, stani, imam još nešto. Uvek me tako smeteš, pa ne znam šta sam htela.

– Šta je to?

– Supa – reče i umota mi teglu u stare novine. – Evo... Samo drži ravno, da ti se ne prospe. I poljubi decu.